

mk asuntojen rakentamiseksi mm. kalliosuojissa asuville lapsiperheille. Mainittuun tarkoitukseen oli myös kertomusvuoden talousarvioon merkitty 65 milj. mk:n määräraha. Kaupunginvaltuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin (20.2. 151 §).

Vuokrataloyhtiöitten, joissa kaupungilla on osake-enemmistö, palveluksessa olevien henkilöiden oikeuksia koskeva aloite, ks. s. 13.

10. YLEISIÄ TÖITÄ KOSKEVAT ASIAT

Rakennustoimisto. Yleisten töiden lautakunnan valittua tammikuun 28 p:nä I apulaiskaupunginarkkitehdin virkaan arkkitehti C. Tandefeltin kaupunginhallituksen kanssa sovittavilla palkkaehdoilla, kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan tekemään arkkitehti Tandefeltin kanssa sopimuksen, jonka mukaan

arkkitehti Tandefeltille suoritetaan I apulaiskaupunginarkkitehdin virasta palkkaa 100 000 mk kuukaudelta, johon summaan sisältyvät kaikki ikäkorotukset ja maaliskuun 5 p:nä 1952 voimassa olevat indeksikorotukset, sidottuna elinkustannusindeksiin samalla tavoin kuin muidenkin kaupungin viranhaltijain palkat siten, että palkasta suoritetaan 47. palkkaluokan mukainen pohjapalkka varsinaisena palkkana ja sen ylimenevä osa arkkitehti Tandefeltin henkilökoh-
taisena palkanlisänä,

arkkitehti Tandefeltille myönnetään jo kertomusvuonna yhden kuukauden vuosiloma ja sen jälkeen virkasäännön mukainen vuosiloma,

arkkitehti Tandefeltille taataan muut virkaan liittyvät edut voimassa olevien sääntöjen mukaisesti ja oikeus eläkkeeseen viranhaltijain eläkesäännön mukaisesti laskemalla eläke 47. palkkaluokan mukaisesti, sekä

arkkitehti Tandefelt oikeutetaan virka-ajan ulkopuolella harjoittamaan yksityistä arkkitehtitoimintaa (5.3. 174 §).

Rakennustoimiston varasto-osastolle päätettiin v:n 1953 alusta perustaa 26. palkkaluokkaan ja III kielitaitoluokkaan kuuluva toimentajan virka sekä V kielitaitoluokkaan kuuluvat kolme toimistoapulaisen virkaa 22., 21. ja 18. palkkaluokan mukaisella palkalla (12.11. 718 §).

Talorakennusosastolle päätettiin heinäkuun 1 p:stä lukien perustaa kanslistin virka 24. palkkaluokan mukaisella palkalla. Palkan maksamista varten kertomusvuonna myönnettiin 172 500 mk erinäisiin hallintomenoihin kuuluvista ao. määrärahoista (11.6. 396 §); sekä siirtää 18. palkkaluokkaan kuulunut toimistoapulaisen virka 20. palkkaluokkaan kesäkuun 1 p:stä lukien ja puisto-osaston piirtäjän virka 24. palkkaluokkaan (7.5. 335 §, 28.5. 356 §). Sosiaaliministeriön palkkaosasto vahvisti vm. päätöksen toukokuun 23 p:nä (11.6. 393 §).

Rakennusinsinöörien palkkauksen järjestely. Kaupunginhallitukselle tammikuun 31 p:nä 1951 jättämässään kirjelmässä olivat vt Hopeavuori ym. tehneet esityksen kaupungin palveluksessa olevien insinöörien ja arkkitehtien palkkauksen järjestelystä, koska kiinteistötoimiston ja rakennustoimiston työt olivat viime vuosina kärsineet nurinkurisista palkkausoloista. Mainittujen virkojen hakijat olivat viime aikoina saaneet esittää omat palkkavaatimuksensa, joten monet viran juuri vastaanottaneet henkilöt olivat tulleet paremmin palkatuiksi kuin toiset, kaupunkia pitkät ajat palvelleet, erittäin pätevät viranhaltijat, jotka sen vuoksi olivatkin siirtyneet yksityisten tarjoamiin paremmin palkattuihin toimiin. Palkkalautakunta oli ollut sitä mieltä, ettei mainittujen virkojen

palkkojen yleistä korottamista olisi siinä vaiheessa toteutettava, vaan olisi asiat pyrittävä kussakin tapauksessa hoitamaan erikoispäätöksillä. Yleisten töiden lautakunnan käsityksen mukaan tulisi insinöörikunnan alkupalkan ja palkkaporrastuksen olla sellainen, että kaupunki pystyisi pitämään palveluksessaan pätevää, korkeamman teknillisen koulutuksen saanutta henkilöstöä ja tarpeen mukaan saamaan myös uutta. Rakennustoimiston mielestä olisi välttämätöntä vaikkapa jollakin supistetulla tilapäisratkaisulla saada aikaan paranus mainittuun tilanteeseen. Rakennustoimisto oli ehdottanut 33 viran palkan järjestelyä, joista satamarakennusosaston insinöörin virkoja oli 12. Yleisten töiden lautakunnan ja satamalautakunnan annettua asiasta lausuntonsa oli palkkalautakunta uudessa lausunnossaan suhtautunut esitykseen myönteisesti kuitenkin eräin varauksin. Kaupunginhallituksen käsityksen mukaan oli kaupungin ao. elinten toimintaa vaarantavat epäsuhteet korjattava mahdollisimman pian. Kaupunginhallitus oli yhtynyt palkkalautakunnan esittämään kantaan siten, että erillisen rakennusinsinööriläisän asemasta olisi otettava käytäntöön henkilökohtaiset palkanlisät, joiden perusteella rakennusinsinöörien palkat korotettaisiin palkkalautakunnan esittämään tasoon. Sosiaaliministeriön kanssa käydyissä neuvotteluissa oli kuitenkin ilmennyt, ettei ministeriö siinä vaiheessa suosuisi ehdotettuun järjestelyyn, joten asia olisi siirrettävä sen palkkakomitean harkittavaksi, jonka kaupunginhallitus maaliskuun 23 p:nä oli asettanut tutkimaan viranhaltijain palkkaussuhteita kokonaisuudessaan. Kaupunginhallituksen mielestä olisi kuitenkin jo tässä vaiheessa myönnettävä henkilökohtaiset palkanlisät katurakennuspäällikkö Y. V. Virtaselle ja talorakennusosaston työpäällikölle A. Lipalle, koska heille ei maksettu ylityökorvausta, vaikka he vallitsevan työvoimapulan takia olivat pakotettuja jatkuvaan ylityöhön. Täyttämättä olevien virkojen haettavaksi julistaminen siten, että hakijat esittäisivät omat palkkavaatimuksensa, olisi harkittava joka kerta erikseen. Kaupunginhallituksen ehdotus raukesi määränemmistön puutteessa (18.6. 443 §).

Kaupungin rakennusohjelma vv. 1953-1955. Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyen kaupunginhallituksen ehdotuksen merkitä tiedoksi vv. 1953-1955 rakennusohjelmaehdotuksen (26.11. 760 §, khn mtö n:o 22).

Kaupungin rakennustöiden suorittaminen omin työvoimin. Vt Vanhanen ym. olivat aloitteessaan huomauttaneet siitä, että kaupungin töiden teettäminen oli yhä enenevässä määrin siirtynyt yksityisten urakoitsijoiden toimesta suoritettavaksi, mikä ei kehittänyt kaupungin omaa rakennustoimintaa, vaan jarrutti sitä. Samoin oli tarvittavat piirustukset suurimmalta osalta tilattu yksityisiltä arkkitehteiltä. Aloitteentekijät ehdottivat, että asetettaisiin komitea tutkimaan, millä tavoin voitaisiin kaupungin rakennustoimintaa kehittää siten, että kaupunki pystyisi suorittamaan omat työnsä omin voimin. Yleisten töiden lautakunta oli lausunnossaan maininnut, että kaupungin talorakennusalan tuotanto oli jakaantunut hyvin epätasaisesti eri vuosille. Niinpä v:n 1952 tuotanto oli lähes kolminkertainen v:een 1950 verrattuna. Mitään virastoa tuskin voitaisiin laajentaa näin paljon, joten oli luonnollista, että yksityisiä liikkeitä käytettiin siltä osalta, joka yritti oman suorituskyvyn. Mikäli periaatteellisista syistä haluttaisiin keskittää kaikki rakentaminen kaupungin omien elimien suoritettavaksi, ei sen tarvinnut merkitä sitä, että se olisi taloudellisesti edullisin ratkaisu. Päinvastoin yksityisten liikkeitten käyttäminen oli usein edullisempaa. Piirustus- ja suunnittelutyöt oli osasto suorittanut kokonaisuudessaan itse. Koska nämä oli suoritettava suurimmaksi osaksi kesäaikana, ei voitu ajatella työntekijäin määrää lisättäväksi paljoo, koska tällöin heitä jou-

duttaisiin muuna aikana käyttämään muissa kuin oman alansa töissä. Edelleen huomautettiin siitä, että kaupungin palkkataso oli johtanut sellaiseen tilanteeseen, että hakijoiden laatutaso oli ollut epätydyttävä. Näiden virkamiesten lukumäärä olikin toistaiseksi riittämätön. Asuntotuotantokomitean taholta huomautettiin aloitteessa tehtyyn väitteeseen kaupungin oman rakennustoiminnan edullisuudesta, että kysymystä ei ole koskaan edes perusteellisesti tutkittu puhumattakaan siitä, että olisi olemassa painavia syitä edellyttää tämän muutoin pitävän paikkaansa. Ainakin asuntorakennustoiminnassa saavutetaan huomattavaa etua siitä, että käytetään yksityisiä urakoitsijoita esim. toiminnan nopeudessa. Ja toisaalta kilpailu yksityisten kesken on siksi kova, ettei mitään suuria voittoja urakoitsijain taholla voida saavuttaa. Edellä selostetun nojalla valtuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin (23.4.323 §, 26.11.763 §).

Kaupungin talorakennustöiden rakennuskustannusten alentaminen. Yleisten töiden lautakunta oli jättänyt kaupunginhallitukselle esityksen, joka koski kaupungin talorakennustöiden kustannusten alentamista. Esityksessä oli ehdotettu, että kaupunginhallitus kehottaisi kaikkia lauta- ja johtokuntia, virastoja ja laitoksia entistä enemmän ottamaan huomioon taloudelliset näkökohdat rakennusyrityksissään, että kansakoulujen johtokuntien tehtäväksi annettaisiin harkita koulujen huoneohjelmien supistamista tai huonetilojen tehokkaampaa käyttöä, että urheilu- ja retkeilytoimiston tehtäväksi yhdessä rakennustoimiston kanssa annettaisiin urheilukenttien pukusuojien ym. rakennusten vakio-ohjelman laatiminen, että sairaalalautakunnan tehtäväksi annettaisiin harkita mitä edellytyksiä olisi supistaa tai keskittää rakennettavien sairaalain henkilökuntien yhteisiä huonetiloja sekä että talorakennusosastolle perustettaisiin uusi 45. palkkaluokan rakennusinsinöörin virka, jonka haltijan päätehtävänä olisi rakennustöiden käytännöllisen suorittamisen tehostaminen, kustannuslaskennan valvominen ym. Lisäksi lautakunta oli esittänyt, että ao. hallintoelimiä kehoitettaisiin vastaisuudessa vuosittain jättämään kaupunginhallitukselle esityksensä talousarvioon otettavista, rakennusohjelman mukaisten tai siihen kuulumattomien, suurempien uudisrakennus- ja muutostöiden suorittamisesta viimeistään huhtikuun 1 p:nä. Kaupunginhallitus oli yhtynyt eri lausunnoissa esitettyihin säästämisehdotuksiin, mutta oli pitänyt asiaa kuitenkin niin laajakan-toisena, että sitä varten oli asetettu komitea selvittämään asiaa koko laajuudessaan. Lisäksi kaupunginhallitus oli puoltanut em. insinöörin viran perustamista. Kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti, että talorakennusosastolle perustetaan v:n 1953 alusta lukien 45. palkkaluokkaan kuuluva rakennusinsinöörin virka (12.11.726 §, khn mtö n:o 24).

Kaupungin laitosten työkalujen ja koneistöjen hankintaa koskeva aloite. 6.2. tekemässään aloitteessa vt Hakulinen ym. olivat esittäneet, että olisi pyrittävä työvoiman käytön tehostamiseen ja työmenetelmien kehittämiseen kaupungin töissä, koska nämä tunnetusti tulivat tavallista kalliimmiksi ja töiden suoritus oli hitaampaa. Paitsi kunnallisen toiminnan virastokankeutta valitettiin työntekijäin taholta koneiden ja kunnollisten työvälineiden puutetta. Tämän vuoksi aloitteentekijät ehdottivat mm., että eri laitosten työkalusto ja koneisto inventoitaisiin ja tämän perusteella laadittaisiin suunnitelma uusien koneiden ja välineiden hankkimiseksi, niin että vuotuinen kiireellisyysjärjestyks otettaisiin huomioon. Olisi lisäksi selvítettävä, millä tavoin hankintoja kotimaassa voitaisiin tehostaa tai tuontilisenssien saamiseksi tehtävä esitys valtioneuvostolle. Eri laitosten aloitteen johdosta antamissa lausunnoissa myön-

nettiin, että asianmukaisilla työvälillä ja koneilla voitaisiin kustannuksia huomattavasti supistaa, minkä vuoksi niiden hankintaan nähden yleensä yhdyttiin aloitteessa esitettyihin toivomuksiin. Sen sijaan inventointia koskevan ehdotuksen johdosta esim. teollisuuslaitosten lautakunta mainitsi, että se vaatisi monen henkilön työn kuukausimääräksi, eikä siihen uhrattavien kustannusten voitu katsoa vastaavan tarkoitustaan. Kaupunginhallitus huomautti, että ao. lautakunnat ovat jo talousarvioehdotuksissaan ottaneet huomioon määräraharahatarpeen konekannan uudistamista ja täydentämistä varten; kaupunginvaltuusto päätti kuitenkin, että asia palautetaan kaupunginhallitukseen lisävalmisteluja varten (6.2. 119 §, 26.11. 764 §).

Kadun ja viemäriin rakennuskustannusten jakaminen kaupungin ja tontinomistajien kesken. Kaupunginvaltuusto hyväksyi eräin muutoksen kaupunginhallituksen ehdotuksen, joka koski kadun ja viemäriin rakennuskustannusten jakamista kaupungin ja tontinomistajien kesken (28.5. 367 §, 1.10. 631 §, 26.11. 762 §, khn mtö n:o 9 v:lta 1952 ja n:o 28 v:lta 1951, kunn. as.kok. s. 195).

Määrärahat. Kaupunginvaltuusto päätti myöntää v:n 1951 kertomusvuoden talousarvioon kuuluvista yleisistä käyttövaroistaan yhteensä 404 062 mk Töölön tavara-aseman ajurien ruokailukojun rakentamistöiden loppuun suorittamista varten (20.2. 152 §, 11.6. 425 §) ja tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan Edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten merkityistä kaupunginvaltuuston käyttövaroista 22 474 mk Talin laukkaradan käymälärakennuksen kunnostamista varten (20.2. 153 §).

Kertomusvuoden talousarvioon kuuluvista em. määrärahoistaan kaupunginvaltuusto myönsi yhteensä 467 212 mk Kaisaniemen rantatien varrella olevan nurmiluisikan kunnostamista ja puurivistön jatkamista varten, Eläintarhanlahden ja Ensi linjan välisen puiston kunnostamista varten ja Laakson kentän ympäristön kunnostamista varten (12.11. 740 §).

Eräät v:n 1950 ja 1951 talousarvioon kuuluvat mm. eri sairaaloiden rakentamiseen ja muutostöihin, Koskelan kunnalliskodin muutostöihin, eräiden koulukotien vesijohto- ym. töitä varten, lippujen ja lipputankojen hankkimista varten, uusia työmaakojuja varten ym. merkityt määrärahat, yhteensä 217.479 milj. mk päätettiin siirtää kertomusvuonna käytettäväksi (23.1. 76 §, 20.2. 158 §).

Yleisten töiden lautakunnalle myönnettiin oikeus ylittää eräitä v:n 1951 talousarvioon kuuluvia määrärahojaan yhteensä 89 797 113 mk (9.1. 31 §, 6.2. 115 §, 20.2. 159 §, 5.3. 190 §).

Samoin sallittiin lautakunnan ylittää kertomusvuoden talousarvioon merkityjä eri määrärahoja yhteensä 93 234 109 mk (11.6. 427 §, 1.10. 644 §, 15.10. 672 §, 12.11. 741 §, 26.11. 781 §, 10.12. 795 §).

Kadut ja tiet. Kaupunginvaltuusto päätti peruuttaa v. 1950 (ks. s. 95) tekemänsä Etelärantatien levenämistä koskevan päätöksen siltä osalta, joka koski Etelärantatien poikkileikkauksen hyväksymistä (6.2. 108 §).

Tarvon sillalle sen itäpuolelta johtavan tien kunnostamiseksi olivat vt Bruun ym. tehneet v. 1950 aloitteen. Yleisten töiden lautakunta oli ilmoittanut, että kaupungin alueella olevan ko. tieosan kunnostamiskustannukset oli arvioitu 940 000 mk:ksi ja Espoon kunnalle kuuluvan tieosuuden kunnostaminen 180 000 mk:ksi. Asemakaavaehdotuksessa puistotieksi merkitty tie on helsinkiläisten retkeilijäin ahkerasti käyttämä, joten lautakunta oli puoltanut tien kunnostamista myös Espoon kunnan alueella. Espoon kunnanhallitus oli hylännyt sille kuuluvan tieosuuden kunnostamista koskevan esityksen. Kaupun-

ginlakimies oli mainitun sillan kunnostamista koskevassa lausunnossaan v. 1949 (ks. s. 91) huomauttanut, ettei kunnalla ollut kunnallislain perusteella oikeutta sijoittaa varoja toisen kunnan liikenneolojen parantamiseksi. Kaupunginvaltuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin (28.5. 365 §).

Itä-Pakilasta Niskalaan johtavan tien kunnostamista, puisen sillan rakentamista Vantaanjoen yli jalankulkijoita varten, bussilinjan n:o 53 liikenteen ulottamista Niskalaan sekä kansakoululasten maksuttoman kuljetuksen järjestämistä koskevassa aloitteessaan olivat vt Nieminen ym. ehdottaneet, että kaupunginhallituksen tehtäväksi annettaisiin ryhtyä viipymättä toimenpiteisiin em. uudistusten aikaansaamiseksi sekä lisäksi postitoimipaikan perustamiseksi alueelle tai postinkannon järjestämiseksi Pakilan postitoimistosta ko. seudulle. Yleisten töiden lautakunta oli ilmoittanut harkitsevansa v:n 1953 talousarvioehdotuksen yhteydessä ko. tien kunnostamista sekä Vantaanjoen yli rakennettavaa puista kävelysiltaa varten tarvittavan määrärahan ottamista ko. talousarvioon. Liikennelaitos oli huomauttanut mainittujen kylien liikennetarpeen olevan siksi vähäisen, ettei liikennelaitos toistaiseksi voinut suunnitella linjaa niitä varten. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli huomauttanut, että Haltialan ja Niskalan kaikki 17 oppilasta kävivät Metsolan kansakoulua, jonne heidät yleensä poikkeuksetta kuljetettiin Haltialan kartanon maitohevosestalla. Yleisjaosto oli jo v. 1948 kehottanut kiinteistötoimistoa ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että Haltialan kartanon hevonen luovutettaisiin maksutta koululaisten kuljetukseen. Kaupunginhallitus oli yhtynyt em. lausuntoihin sekä katsoi lisäksi, ettei kaupunginvaltuuston asiana ollut tehdä posti- ja lennätinhallitukselle esitystä postitoimipaikan tai postinkannon järjestämisestä mainituille seuduille. Kaupunginvaltuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin (19.3. 238 §, 17.9. 601 §).

Eräiden teiden ottamista ns. kunnanteiksi koskevassa aloitteessaan olivat vt Lohikivi ym. ehdottaneet eräiden Pakilan, Pukinmäen, Malmin, Tapanilan, Puistolan, Laajasalon, Marjaniemen, Vartio- ja Mellunkylän alueen sekä Pitäjänmäen alueen eräiden teiden ottamista kaupungin haltuun ja ylläpidettäväksi. Yleisten töiden lautakunta oli lausunnossaan viitannut samasta asiasta v. 1949 (ks. s. 90) lausumaansa sekä huomauttanut samalla, että uusi tielaki tulee suuresti muuttamaan entistä käytäntöä mm. siinä suhteessa, että valtio vastaisuudessa entistä enemmän osallistuu kyläteiden hoitokustannuksiin. Kaupunginvaltuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin (23.1. 59 §).

Kaupungingeodeetti P. L. J. Kärkkäinen sekä hänen estyneenä ollessa insinööri S. T. Korte määrättiin edustamaan kaupunkia v. 1927 annetun tieasetuksen 2 §:n mukaisessa katselmuksessa kaupungin maantiejatkojen pituuden määrittämiseksi (6.2. 90 §).

Katujen puhtaanapito, ks. s. 27, 28.

Puistot. Sammonpuistikon kunnostamista koskevassa aloitteessaan vt Vuortama ym. olivat ehdottaneet, että Ilmarin-, Sammon-, Runebergin- ja Lutherinkadun rajoittama kortteli ainakin Kauppakorkeakoulun puoleiselta osalta muodostettaisiin viihtyisäksi puistoksi, koska aluetta ympäröivät tiheästi asut alueet vaikuttivat karuilta ja yksitoikkoisilta ja lisäksi ko. hiekkakentän käyttäminen pallokenttänä häiritäisi Kauppakorkeakoulun työrauhaa. Myöskin ehdotettiin aloitteessa, että Runebergin- ja Ilmarinkadun välinen osa Lutherinkatua yhdistettäisiin puistoalueeseen. Urheilu- ja retkeilylautakunta oli ilmoittanut käsityksensä, ettei ko. korttelissa sijaitsevia lasten ja koulunuorison palloilu- ja luistinkenttiä voitu uhrata muihin tarkoituksiin, koska ympäristös-

sä sijaitsi lukuisia kouluja, joiden käyttöön kentät olivat välttämättömiä. Kiinteistölautakunta ilmoitti, että ko. Lutherinkadun osan päällystys oli verraten hyvässä kunnossa, joten ei ollut syytä uhrata varoja sen purkamiseen. Yleisten töiden lautakunta piti myöskin tarpeellisena ko. kenttien käyttöä lähim-päristössä sijaitsevien koulujen oppilaiden pelialueena. Sen sijaan voitaisiin ko. alueen viihtyisyyttä lisätä varustamalla kenttää ympäröivät nurmikaista-leet puuistutuksilla. Valtuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin (28. 5. 374 §).

Korttelin n:o 369 Sturen-, Porvoon- ja Itäisen Brahenkadun välisen alueen kunnostamisesta puistoksi olivat vt Kulonen ym. tehneet aloitteen, jossa huomautettiin, että eräät Pitkängsillan pohjoispuolella sijaitsevat asemakaavan mukaan puistoiksi varatut alueet olivat jääneet siistimättä. Otsikossa mainittu alue oli eräs niistä, joka siistittynä olisi mm. sopiva leikkipaikka lapsille. Kiinteistölautakunta oli asian johdosta huomauttanut, ettei mainittu kortteli ollut puistoaluetta, vaan yleisen rakennuksen tontiksi merkitty kortteli. Osan alueesta ollessa kadunpinnan alapuolella, kertyi sinne tuulisilla ilmoilla runsaasti roskaa, josta syystä puhtaanapitolaitos oli siistinyt sen tavallista useammin. Alue on tarkoitettu täyttämään väliaikaisesti autojen parkkeeraustilaksi. Lautakunta ei katsonut aiheelliseksi muuttaa aluetta puistoksi, koska mm. Brahen kentän puistikko oli aivan sen vieressä, eikä ko. rauhatomalla korttelilla kuitenkaan voinut olla suurta merkitystä lasten ja vanhus-ten oleskelupaikkana. Kaupunginhallitus oli ilmoittanut, että Sturen- ja Porvoonkadun välisen alueen kunnostamista varten oli talousarvioon merkitty 1.004 milj. mk:n suuruinen määräraha. Kaupunginvaltuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin sekä että kaupunginhallituksen olisi tässä yhteydessä ryhdyttävä toimenpiteisiin korttelin n:o 369 asemakaavan muuttamiseksi niin, että kortteli rakennettaisiin puistoksi (23. 1. 61 §).

Taivaskallion kunnostamisesta luonnonpuistoksi olivat vt Hiitonen ym. tehneet aloitteen, missä mainittiin, että Taivaskallio on parhaita näköalapaikkoja kaupungin alueella. Sen vuoksi olisi laadittava suunnitelma Taivaskallion kunnostamisesta luonnonpuistoksi ja näköalapaikaksi tarpeellisine tarjoilumahdollisuuksineen. Aloitteessa huomautettiin vielä, että suunnitelmien toteuttaminen olisi pantava alulle jo kertomusvuonna. Yleisten töiden lautakunta oli v. 1951 ehdottanut, että ko. alue raivattaisiin ja puhdistettaisiin ja sinne sijoitettaisiin joitakin penkkejä. Tätä varten tarvittaisiin n. 100 000 mk:n määräraha. Alueen laajuuden vuoksi sen täydellinen kunnostaminen olisi suuritöinen ja paljon kustannuksia kysyvä työ. Kaupunginhallitus oli ilmoittanut myöntäneensä yleisten töiden lautakunnalle em. suuruisen määrärahan kertomusvuonna käytettäväksi raivaustöihin sekä että v. 1953 oli tarkoitus jatkaa ko. töitä. Näin ollen valtuusto päätti, ettei aloite antanut aihetta toimenpiteisiin (20. 2. 145 §).

Erään talon vesi- ja viemärijohtojen kunnostamista koskeva aloite. Vt Koskinen ym. olivat aloitteessaan huomauttaneet siitä häikäilemättömästä koh- telusta, jonka alaiseksi talon I. Roobertinkatu 46 asukkaat olivat joutuneet. Mm. oli talon vesi- ja viemärijohdot kolmessa asunnossa lyöty rikki talon-omistajan määräyksestä, jotta asukkaat saataisiin muuttamaan pois asunnos- taan. Aloitteen tekijät esittivät, että valtuusto kehottaisi kaupunginhallitusta ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että ko. talon vesi- ja viemärijohdot ensi tilassa kunnostettaisiin käyttökuntoon. Kaupunginhallitus ilmoitti, että terveydenhoitolautakunta oli velvoittanut ko. osakeyhtiön kunnostamaan maini-

tun talon vesi- ja viemärijohtot, joista oli valunut vettä ja likavettä naapuritalon kellareihin. Mikäli kiinteistön hoidossa esiintyi oikeudenloukkauksia, oli asianomistajan asiana tehdä niistä ilmoitus poliisiviranomaiselle, jonka käsiteltäviin tällaiset asiat kuuluivat. Kaupunginvaltuusto totesi, ettei aloitteessa ehdotettu toimenpide kuulunut valtuuston toimivaltaan, joten valtuuteilla ei tällaisessa asiassa ollut aloiteoikeutta ja jätti sen ottamatta asiallisesti käsiteltäväkseen (28.5. 387 §, 18.6. 448 §).

Viemäriojat. Liitosalueen viemäriojien kunnossapidämisestä koskevassa aloitteessaan vt Saastamoinen ym. olivat huomauttaneet, että kaupungin toimesta kunnossapidettävien ojien perkaus ja kunnostaminen oli huomattavassa määrin laiminlyöty. Tällainen oli mm. Rajalankylästä lähtevä vanha umpeutunut oja, joka kulki Mellunkylän kautta Vartiokylän lahteen. Ojan tulviminen syksyin ja kevään aiheutti sen varrella asuville suurta haittaa. He olivat omatoimisesti ryhtyneet perkaamaan viemäriojia säästyäkseen tulvilta, mutta koska kaupunki oli velvollinen huolehtimaan ko. ojien kunnossapidosta, ehdottivat aloitteentekijät, että v:n 1953 talousarvioon merkittäisiin tarvittava määräraha mainitun työn suorittamiseksi. Yleisten töiden lautakunta ilmoitti, että Mellunkylän ojan kaupungin kunnossapito-osuudella tuli lähinnä kysymykseen ojan leventäminen, kun sen sijaan yksityisten maanomistajien olisi n. yhden kilometrin pituisella, aivan vaakasuoraksi todetulla osalla saatava ojaan riittävä kaltevuus. Tämä suora kohta muodosti pahimman vettä patoavan tekijän. Yleisenä piirteenä itäisen alueen ojilla oli mm. niiden uoman ahtaus. Mellunkylän ojan perkauskustannukset arvioitiin n. 4 milj. mk:ksi. Kaupunginhalitus ilmoitti, että v:n 1953 talousarvioon oli merkitty 8 milj. mk itäisen liitosalueen viemäriojien kunnostamista varten. Lisäksi aikoivat saadun tiedon mukaan yksityiset maanomistajat ryhtyä toimenpiteisiin heille kuuluvan työosuuden suorittamiseksi.

Vt Lohikivi oli tehnyt vastaavanlaisen aloitteen pohjoisen liitosalueen viemäriojien kunnostamiseksi mainiten samoin vt Saastamoinen em. aloitteen yhteydessä, että asiaan perehtyneen komitean ehdotuksen perusteella kaupunginvaltuusto oli päättänyt syyskuun 20 p:nä 1950 (ks. s. 90), että ensi tilassa kaupungin toimesta ja kustannuksella liitosalueella perataan sekä pidetään kunnossa komitean ehdottamat viemäriojat. Tätä päätöstä ei kuitenkaan ollut toteutettu, vaan viemäriojat liitosalueella olivat edelleen tukossa, mm. Puistolan alueella oleva oja, joka kaupungin rajasta Keravan jokeen saakka kuului kaupungin perattaviin. Yleisten töiden lautakunta mainitsi, että v:n 1951 talousarvioon otettiin ojien perkausta varten 5 milj. mk:n määräraha, jolla suoritettiin perkauksia silloin laaditun kiireellisyysjärjestyksen mukaisesti. Ko. Puistolan ojan perkaus ei kuulunut tämän määrärahan puitteissa suoritettaviin. Tasaisesta maastosta johtuen sekä po. ojan että sen Valtatien varressa oleva haaran kaltevuus on hyvin pieni ja uomassa on veden kulkua estäviä kohtia. Perkaussuunnitelman mukaan ko. työn kustannukset nousivat 4 milj. mk:aan. Ko. määräraha oli jo merkitty v:n 1953 talousarvioon. Valtuusto päätti, etteivät em. aloitteet antaneet aihetta toimenpiteisiin (1.10. 629, 630 §).

Pakilan Kyläkunnantien varrella olevien tonttien viemäriojien rakentamisesta salaojaksi olivat vt Vanhanen ym. tehneet aloitteen, jossa mm. oli esitetty, että Kyläkunnantien tonttien katselmusta v. 1951 pidettäessä oli katselmuspöytäkirjaan merkitty, että tonttien aitaaminen oli järjestettävä vuokrasopimuksen mukaisesti kesäkuun 15 p:nä mennessä. Kun vuokraajilla ei ollut ollut tietoa siitä, oliko tontin rajana pidettävä paalutettua rajaa tai vie-

märiojaa, ei mainittua ehtoa ollut voitu täyttää. Aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin kiireellisesti ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että Kyläkunnantien varrella olevien tonttien kohdalla oleva viemärioja rakennettaisiin salaojaksi. Yleisten töiden lautakunta oli pitänyt esitetyn epäkohdan korjaamista suotavana. Kiinteistölautakunta oli huomauttanut, ettei vuokrasopimuksiin sisältynyt kaupunkia velvoittavia määräyksiä tonttien kuntoonpanoon tai kunnossapitoon nähden ja olivat ne luovutetut vuokraajille siinä kunnossa kuin ne vuokrattaessa olivat. Kaupunki ei siis ollut velvollinen rakentamaan ko. salaojaa, mutta koska tämä oli tontinomistajille varsin tarpeellinen heidän kellareittensa pitämiseksi kuivana ja koska sen rakentaminen myöskin kuivattaisi maapohjan, kiinteistölautakunta oli puoltanut salaojan rakentamista kaupungin kustannuksella, jolloin vuokraajille olisi annettava tilaisuus liittää siihen omat viemäriinsä. Ehdoksi olisi kuitenkin asetettava, ettei kaupunkia velvoitettaisi suorittamaan vuokraajille korvauksia työn aikana mahdollisesti aiheutuneista vaurioista. Kaupunginhallitus oli päättänyt myöntää yleisten töiden pääluokkaan kuuluvista käyttövaroistaan 150 000 mk ko. salaojan rakentamista varten em. ehdoilla. Edelleen kaupunginhallitus oli päättänyt kehottaa kiinteistölautakuntaa tekemään Kyläkunnantien varrella korttelissa n:o 109 olevia tontteja n:o 3-12 ja korttelissa n:o 111 olevia tontteja n:o 1-16 koskeviin vuokrasopimuksiin sellaiset muutokset, että kunkin tontin pinta-alaa Kyläkunnantien puolella pienennetään järjestelyn edellyttämällä tavalla, jolloin vuokria oli vastaavasti alennettava. Kaupunginvaltuusto katsoi, ettei aloite antanut aihetta enempiin toimenpiteisiin (12.11. 725 §).

Leikkikentät. Pitkäsillanrannan puistikon rannan puoleisen osan aitaamiseksi ja muiden kaupungin alueella olevien leikkipaikkojen turvallisuuden tarkistamiseksi olivat vt Ikonen ym. tehneet aloitteen, jossa viittasivat mm. Pitkäsillanrannassa sattuneisiin useihin hukkumistapauksiin. Lastentarhain johtokunta oli maininnut, että ko. alue oli jo aidattu meren puolelta ja mikäli vaarallisia paikkoja lasten leikkialueilla havaittaisiin, pyrittäisiin mahdollisuuksien mukaan poistamaan epäkohdat. Edelleen johtokunta oli huomauttanut, että lapsille jo usean vuoden ajan oli järjestetty sellaista leikkikenttätöimintää, jota kaitsijat valvoivat ja v:n 1951 syksynä oli Kallion kentällä aloitettu ympärivuotinen leikkikenttätöiminta. Kaupunginvaltuusto päätti, että aloite ei antanut aihetta toimenpiteisiin (23.1. 60 §).

Pääskylänkadun leikkikentän kunnostamista koskevassa aloitteessaan vt Saastamoinen ym. olivat kiinnittäneet huomiota leikkikenttien puutteeseen, joka varsinkin Sörnäisten kaupunginosassa oli huutava. Koko alueella oli vain pari kenttää ja niidenkin hoito oli laiminlyöty. Mm. Pääskylänkadun pieni leikkipuisto oli muuttunut likaisenharmaaksi kentäksi, jossa ei ollut mitään kesäistä vihreyttä. Aloitteentekijät ehdottivat, että ryhdyttäisiin kiireellisiin toimenpiteisiin ko. kentän kunnostamiseksi. Lastentarhain lautakunta mainitsi lausunnossaan, että v:n 1951 talousarvioon oli varattu määräraha mainitun kentän kunnostamista varten, mutta rakennustoimiston puisto-osasto ei ollut olympiakisojen aiheuttamien töiden kiireellisyyden takia ehtinyt ryhtyä kentän kunnostamiseen. Puiston leikkialue oli liian pieni tyydyttääkseen seudun lasten leikkitalan tarvetta. Tämän takia pensasryhmät, joita ei ollut suojattu, olivat hävinneet ja maa niiden paikalta tallattu. Kentän Pääskylänrinteen puoleiselle sivulle olisi istutettava uudelleen pensasryhmät, jotka olisi suojattava panssariverkkoaidalla kentän puolelta. Rakennustoimisto ilmoitti tulevansa kertomusvuoden syksyn kuluessa uusimaan Pääskylänkadun leikki-

kentän sen kunnostamiseksi myönnettyjen määrärahojen puitteissa. Valtuusto päätti kehottaa yleisten töiden lautakuntaa kiireellisesti ryhtymään toimenpiteisiin Pääskylänkadun varrella olevan lasten leikkikentän kunnostamiseksi kertomusvuoden talousarvioon merkityn määrärahan puitteissa (19.3. 235 §, 17.9. 598 §).

Lasten leikkialueen järjestämistä Käpylään koskevassa aloitteessaan vt Salmela-Järvinen ym. olivat v. 1948 maininneet, että Helsingin Perheasunnot Oy:n asuntotaloryhmässä Mäkelänkadun varrella asui 800 henkeä, joista n. 500 oli alle 16-vuotiaita. Näille tosin oli jo nuorisotyölautakunnan toimesta pantu alulle kerhotoimintaa, mutta se ei vielä riittänyt, koska näin suuri lapsijoukko tarvitsi liikkumatilaa enemmän kuin mihin ahtailla pihamailloilla oli tilaisuutta. Tämän vuoksi olisi ko. perheasuntojen läheisyydestä varattava riittävästi tilaa lasten leikkialuetta varten. Aloitteessa ehdotettiin, että tarvittavasta leikkikentästä muodostettaisiin ns. romuleikkipaikka, joka ei vaatisi sanottavasti muita kustannuksia kuin alueen aitaamisen. Leikkikenttäkomitea oli ehdottanut, että ko. paikalle suunniteltaisiin ympärivuotinen leikkikenttä, jossa olisi omat alueensa eri-ikäisiä lapsia varten ja myöskin urheilu- ja pallopelejä varten. Palloilualue, joka talvisin toimisi luistinratana kaipaaisi tasoitusta, sen sijaan muu alue saisi jäädä mahdollisimman paljon luonnontilaan. Valtuusto päätti antaa yleisten töiden lautakunnan tehtäväksi kunnostaa Kimmontien, Vipusentien ja Turjantien välisen alueen aidatuksi leikkikentäksi lastentarhain lautakunnan esittämällä tavalla. Lisäksi lastentarhain lautakuntaa kehoitettiin ryhtymään toimenpiteisiin ympärivuotisen leikkikenttätöiminnan järjestämiseksi em. kentälle sekä tekemään esitys määrärahan myöntämisestä em. tarkoitukseen. Yleisten töiden lautakunnan käytettäväksi myönnettiin leikkikentän aitaamista varten 994 000 mk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan kuuluvista käyttövaroista edeltä arvaamattomia pääomamenoja varten (23.4. 292 §).

Suomen Marsalkan ratsastajapatsaan paikka. Kaupunginvaltuusto päätti, että Suomen Marsalkan ratsastajapatsas saatiin sijoittaa Mannerheimintien, Pohj. Hesperiankadun, Töölönkadun ja Etel. Hesperiankadun rajoittamalle puistoalueelle, mutta jos Suomen Marsalkan ratsastajapatsasvaltuuskunta myöhemmin ehdottaisi sopivamman paikan kaupungin omistamalta alueelta, olisi kaupunginhallituksen tehtävä asiasta uusi ehdotus (17.9. 604 §).

Myöhemmin kaupunginvaltuusto vielä päätti, että Suomen Marsalkan ratsastajapatsas saatiin vaihtoehtoisesti sijoittaa Kansallismuseota vastapäätä olevalle Hesperian puiston kallioalueelle kaupunginhallituksen tarkemmin määrättävään paikkaan (12.11. 732 §).

Seuraavat aloitteet päätettiin lähettää kaupunginhallituksen valmisteltavaksi:

vt Backmanin aloite Viipurinkadun ja Tivolintien kulmassa olevan alueen kunnostamisesta leikkikentäksi (2.4. 269 §);

vt Ikosen ym. aloite leikkikentän rakentamiseksi pohjoisia kaupunginosia varten (2.7. 510 §).